

Satul romanesc-trecut, prezent si viitor

Romania actuala este, intr-o masura semnificativa, o Romania rurala. 93.7% din teritoriul Romaniei este teritoriu rural unde locuiesc 47% dintre romani.

Viata sociala a satului romanesc a avut un puternic caracter comunitar colectiv, datorat unei „rânduiei” fara de care acesta nu ar fi putut rezista atâtea veacuri, caracterizat prin aparitia unor traditii care mai târziu se regasesc în formele de organizare ale justitiei.

Românii, ca toate popoarele, au trebuit sa comunice între ei stabilind astfel diferite relatii. Aceste relatii au fost la început norme de conduita fara caracter juridic, norme care au fost respectate de buna voie de catre toti. Desi mai târziu a intervenit legea scrisa, satele au continuat sa-si judece pricinile potrivit dreptului stramosesc. Este adevarat, cu timpul, legea scrisa a câstigat tot mai mult teren în detrimentul dreptului comunitar. Dar între biruinta unuia si disparitia partiala a celuilalt se impunea o perioada îndelungata în care au coexistat ambele tipuri de “instante”.

Problema înlaturarii bruste a dreptului comunitar nu s-a pus în ceea ce priveste dreptul românesc scris. Aceasta, deoarece, în mod inevitabil s-ar fi provocat grave perturbari sociale în rândul satelor românesti care se bazau pe o traditie bine pusa la punct, pe norme nescrise, dar respectate cu strictete. Dealtfel, încalcare a legii nescrise ducea la sanctionarea celor vinovati, ceea ce demonstra importanta legii nescrise .

Dreptul românesc a fost si este înca indisolubil legat de societate. Românii, si-au creat propriile reguli sociale cum dintre care amintim : regulile obisnuite, regulile morale, regulile religioase etc., reguli clare care le asigurau convietuirea în colectivitate reguli care si azi coexista cu regulile scrise. Astfel, o serie întreaga de practici sociale, îndelung repetate în actele zilnice, cunoscute, aplicate si respectate au devenit, în timp, norme de drept.

Conditiiile vietii materiale si spirituale, tipurile de relatii sociale din societatea româneasca au determinat aparitia unor comunitati si grupuri specifice de solidaritate. Viata satului românesc a avut un puternic caracter comunitar colectiv concretizat în aparitia unor valoroase traditii social-economice, cu norme, forme de organizare si institutii proprii .

Baza dreptului la poporul român au format-o cutumele care creau o situatie juridica mentinuta prin consimtamânt mutual. Cutuma sau obiceiul juridic este cel mai vechi izvor de drept, si reprezenta o practica atât de înrâdăcinata în comunitatea satului românesc încât oamenii socoteau ca prin ea își puteau exercita drepturile. Si chiar faceau acest lucru.

Regulile formate în timp nu sunt impuse de constrângere, însa ele sunt respectate, chiar nescrise fiind.. Practica generatoare de cutume era uniforma, repetabila si avea o durata de timp destul de îndelungata.

La începutul Evului Mediu, peste tot domnea legea nescrisa, dreptul comunitar, acel obicei al pamântului dupa care se conduceau toate asezarile românesti. Pricinile dintre români s-au judecat potrivit acelor ”Lex Olachorum”. În România, pozitia dreptului obisnuie nic cutumiar s-a pastrat pâna la începutul veacului al XIX-lea, alcatuind obiceiul pamântului sau legea româneasca, ” Jus Valahium ”

sau ” Ius Valachorum ” . Abia dupa aparitia Codului civil din 1864 rolul cutumei se restrânge, dar chiar si legea scrisa face, înca, trimitere, prin câteva articole, la obiceiul juridic.

Obiceiul este, practic, rodul experientei de viata a întregii comunitati. Obiceiul este un model de conduita, el presupune o anumita constrângere în recunoasterea valorilor de grup si de respectare alor. Obiceiul apare ca un comportament pe care grupul social îl impune membrilor sai. El se concretizeaza, în general, pe formule orale, iar autoritatea lui se bazeaza, pentru aplicare, tocmai pe faptul ca este rezultatul unei practici vechi, incontestabile. Obiceiul formeaza un mecanism creator si pastrator de ordine, si mai mult decât atât, obiceiul este un mecanism pastrator de cultura

Prescrierile obiceiului pamântului sunt izvorâte din bunul simt si din înțelepciunea poporului român, de aceea când un membru al colectivitatii în care traia gresea el era judecat numai dupa normele cutumiare ale locului în care traia. Poporul român a tinut si tine, înca, la traditia întemeiata pe practicarea si manifestarea cultului. Traditia a fost si înca mai este conducatoarea tuturor actelor omului. Poate, tocmai de aceea legea tarii sau obiceiul pamântului apare ca o emantie a întregului popor privit în structura lui de clasa si în evolutia lui istorica. Exista, înca, obiceiuri stravechi care s-au pastrat aproape nealterate de-a lungul timpului.

Viata psihosociala în satul românesc a avut un caracter comunitar evidentiat de închegarea anumitor traditii cu caracter economic si psihosocial, de conservarea unor mentalitati specifice. Satul românesc si-a dezvoltat forme specifice conform trebuintelor comune si a vointei comune.

FOLCLOR SI ARTA ROMANEASCA

Arta populara a Romaniei isi are radacinile in trecutul indepartat si tumultos al regiunii. Fiind situata la intersectia marilor civilizatii istorice –Greaca, Romana, Bizantina, Orientală si Occidentala – elemente ale acestor civilizatii au fost absorbite de locuitorii acestor regiuni, toate acestea rezultand într-o viziune originala care se gaseste in arta, mestesugurile si muzica Romaniei.

Folclorul romanesc este cel mai bine conservat din lume iar manifestarile sale sunt evidente in întreaga tara: Maramures (constructii din lemn, costume, ceramica); Bucovina (tesaturi, oua incondeiate de Pasti, costume, traditii); Banat (costume populare artistice, obiceiuri traditionale); Horezu (ceramica, sculptura in lemn); Muntii Apuseni (costume populare artistice, sculpturi in lemn, sarbatori populare, constructii din lemn); Marginimea Sibiului (icoane pictate pe sticla, costume populare artistice, obiecte de uz caznic - toate adunate in muzee de arta populara). Exista de asemenea muzee ale vechii tehnici populare la Bucuresti, Sibiu , Cluj-Napoca , Ramnicu Valcea, Focsani , Timisoara si Sighetu Marmatiei

Textile si tesaturi

Camerele caselor taranilor romani sunt decorate cu tesaturi manuale, broderii, covoare, fete de masa si elemente din matase si bumbac. Fiecare regiune are caracterul sau unic sau este cunoscuta pentru elementele proprii: Maramures, Moldavia si Nordul Transilvaniei pentru covoare; sudul Olteniei si Valahia pentru tesaturi din matase; zona Raului Olt River si imprejurimile Sibiului pentru modele lor colorate.

Costume Populare

Costumele romanesti taranesti sunt specifice regiunilor din care provin, conditiilor geografice si climatice, indeletnicirilor si artei populare locale si obiceiurilor si ceremoniilor stramosesti. Desi costumele atat barbatesti cat si femeiesti sunt caracterizate de fondul alb cu broderii colorate si maneci largi, exista deosebiri intre acestea . Barbatii poarta curele sau braie late, bundite sau veste din blana de miel sau oaie, cizme si palarii reprezentand zona din care provin

Ceramica

Originile ceramicii romanesti se pierd in negura timpului. Traditiile antice Romane sau Dacice se regasesc in ceramica neagra, rosie sau alba care se face in peste 200 de centre de olarit din toata tara . Acestea sunt unice si specifice fiecărei regiuni. Intre ele enumeram: Horezu si Oboga in Oltenia, Tansa si Radauti in Moldova , Sacele si Corund in Transilvania.

Sticla si oua pictate

Obiceiul stravechi de a picta pe sticla a fost pastrat in satele Romaniei. Subiectele prezentate in picturi sunt inspirate din teme din viata si religia romaneasca. Maiestria acestor artisti populari poate fi regasita in zonele transilvane ale Fagarasului, Lazu, Sibiel, Sibiu si Brasov . Colectii ale acestui gen de arta pot fi de asemenea vazute la Muzeul Brukenthal din Sibiu, si la Muzeul de Arta al Romaniei din Bucuresti.

Un alt gen de arta poate fi vazut pe ouale pictate. Aceste oua golite de continut sunt impodobite si pictate cu modele complicate si viu colorate, fiind considerate unele dintre cele mai raspandite exemple de arta si decoratii populare.

Sculptura in lemn

Sculptorii romani in lemn sunt foarte buni si priceputi artizani, si creaza obiecte de o frumusetate extraordinara pentru uz casnic cum ar fi linguri, polonice, cutii, scari, banci, instrumente muzicale cum ar fi naiul, fluiere si multe altele. Modelele si picturile complicate sunt deasemenea un element important al mobilierului rural si decoratiilor interioare

Arhitectura

Casele taranesti traditionale sunt de obicei micute si pitoresti, deseori cu usi si ferestre vopsite in albastru viu pentru a contrasta cu peretii varuiti in alb in unele parti ale tarii sau in diferite culori in alte parti. Prispele si stresinile ce la acopera sunt elemente intalnite peste tot. Mobila, scoartele, presurile si obiectele de imbracaminte sunt deseori confectionate manual in gospodarie. Maiestria extraordinara a lucratorilor in lemn din Romania se vede cel mai bine in cladirile acestora, unele case de la sate fiind nu numai construite din lemn, dar si impodobite cu sculpturi elaborate. Bisericile si portile din lemn din

Maramures sunt cele mai bune exemple ale acestui gen de arta. Acestea desi au fost construite din lemn prelucrat manual si fara a se folosi cuie metalice, au rezistat secole intregi.

Muzica si Dansuri

Muzica populara romaneasca si dansurile populare romanesti sunt pline de energie antren si pot fi savurate la nenumaratele festivale traditionale ce au loc in toata tara . Muzica intensa si ritmica este creata in principal din trei instrumente: *cetera* , care se aseamana cu o vioara care scoate sunete inalte; *zongora* , tot un instrument cu corzi mai mare, si *doaba* , o toba din lemn si piele de capra. Dansatorii sunt imbracati in costume populare de sarbatoare si executa dansuri vioaie, energice si pline de viata, dansurile fiind in cerc sau cu parteneri. Cintatul si batutul din palme acompaniaza de regula muzica in timpul dansului.